

Geschiedenis van een gewone familie

Verhalen over drie generaties
doorheen de 20ste eeuw

Geschiedenis van een gewone familie

Rudi Miseur

Schrijver: Rudi Miseur

Coverontwerp: Huwelijksfoto (1948) van Lucien Miseur en Gaby Van Meerbeek, ontwerp Rudi en Koen Miseur. Foto omkaderd door het familiewapen Miseur (Willem Miseur zie p 37)

ISBN: 9789464350005

© Rudi Miseur

Inhoudstafel

Hoofdstuk 1 Inleiding	
1. Woord vooraf	7
2. Onze Stokkelse roots	8
Hoofdstuk 2 Families	
1. Miseur	13
Mizeur in Amerika	26
Familiwapen	35
Slagerij Miseur in Mechelen	38
2. De Keuster	50
3. Van Meerbeek	55
De Kerkstraat in Stokkel	64
4. Cammaerts	68
Militaire dienstplicht in 1914	74
Hoofdstuk 3 Jeugdijaren (1922-1940)	
1. De jeugdijaren van Lucien	78
De familie Adant in Kraainem	84
2. De jeugdijaren van Gaby	88
Hoofdstuk 4 Oorlog en bezetting (1940-1944)	
1. De eerste oorlogsdagen	97
2. Mislukte vlucht naar Engeland	100
Jacques Groensteen (1922-1945)	102
3. Burgers op de vlucht	107
4. Als CRAB in Frankrijk	109
5. Terug in België	115
6. Dagelijks leven tijdens de oorlog	118
7. Verplichte tewerkstelling en Duitse razzia's	131
Hoofdstuk 5 Bevrijding en einde van de oorlog (1944-1945)	
1. Gids voor de Engelsen	138
Veldslag in Wezembeek	140
2. De tragische dood van Frans Van Meerbeek	141

Woensdag 27 december 1944	146
3. Toch piloot bij de Royal Air Force ?	147
Mike Donnet, legende van de Belgische luchtmacht	149
4. Een apart verhaal : Simone en Percy	151
 Hoofdstuk 6 De eerste jaren na de oorlog (1946-1955)	
1. Legerdienst	160
2. Trouwfeest van Gaby en Lucien	163
3. Reis naar Zwitserland	167
4. Gemeenteraadsverkiezingen 1952	170
5. Notaris en verzekeringen	172
 Hoofdstuk 7	
De voetbalcarrière van Lucien in Stokkel (1941-1952)	178
Internationale voetbalmatch	189
Het WM systeem	193
 Hoofdstuk 8 Leuven (vanaf 1956)	
1. Verhuis naar Kessel-Lo	195
2. Verzekeringen Frère	197
3. Autoverkoper	204
4. Bekende vrienden en kennissen	206
 Hoofdstuk 9	
In het bestuur van FC Eclair Kessel Lo (1968-1980)	213
De Kesselse Feesten	230
 Hoofdstuk 10 Sportcorrespondent Het Volk	233
 Hoofdstuk 11 De laatste jaren	235
 Nawoord	238
 Bibliografie	239
 Dankwoord	243

Hoofdstuk 1

Inleiding

1. Woord vooraf

Na het overlijden van onze moeder Gaby Van Meerbeek op 8 februari 2018 maakten mijn broer Ivo, mijn zus Myriam en ikzelf met hulp van onze kinderen haar huis leeg. Ze had er vanaf eind 1955 gewoond tot aan haar dood. Onze 'pa' Lucien Miseur was al overleden in augustus 1999.

Documenten, foto's en zelfs voorwerpen die we doornamen brachten herinneringen boven. Ook verhalen die mijn ouders me ooit vertelden kwamen terug. Sommige daarvan vond ik de moeite waard om verder verteld te worden. En zo ontstond de idee om ze te bundelen.

Wat aanvankelijk een soort brochure met verzameling van enkele verhalen moest worden, groeide uit tot een volledig boek. Ik kreeg bijkomende informatie en foto's van familieleden en op die manier werd het een uitgebreide familiegeschiedenis met talrijke illustraties.

Het was niet mijn bedoeling een genealogie te schrijven. Anderen hebben heel verdienstelijk stamboomonderzoek gedaan over de vier families van mijn grootouders langs vaders- en moederszijde. Ik begin mijn verhaal telkens vanaf onze overgrootouders en stop bij mijn ouders. Deze drie generaties vullen de volledige twintigste eeuw. Vooraf geef ik altijd een kort overzicht van de rechtstreekse afstamming. Hier en daar was er ook een gegeven dat interessant leek om verder uitgediept te worden. Wat zat er achter bepaalde data? In welke wereld leefden onze voorouders eeuwen geleden? Wat was de historische achtergrond? Boeiend is ook dat enkele zijstapjes me in contact brachten met mensen in Nederland, Groot-Brittannië en zelfs de Verenigde Staten, waar enkele verhalen zich afspeelden.

Mijn ouders Lucien Miseur en Gaby Van Meerbeek zijn de rode draad doorheen dit boek. Hun verhalen die ik me nog herinnerde de kapstok waaraan de rest werd opgehangen. Wie waren hun ouders, grootouders, ooms en tantes ? Hoe veranderde de wereld waarin onze familie leefde ? De families van onze overgrootouders waren grote 'boerenfamilies'. Niet enkel groot omwille van het aantal kinderen, maar ook omdat ze belangrijke landbouwers waren in hun dorp. Meerdere voorouders speelden ook een rol in de gemeentepolitiek. Hun boerderijen verdwenen of werden omgebouwd. De streek waarin ze woonden, aan de oostkant van Brussel, kende een overgang van platteland naar verstedelijkt gebied.

Dit is geen boek met spectaculaire gebeurtenissen. In de vier takken van onze families kwam men vrij goed doorheen twee wereldoorlogen en andere crisissen van de voorbije eeuw. Al zijn er toch enkele dramatische feiten te vermelden.

De mensen van de generatie van mijn ouders beleefden hun jeugd in een heel uitzonderlijk kader, dat van de tweede wereldoorlog en de politieke en sociale situatie die eraan vooraf ging. Daarom alleen al is het interessant om aan volgende generaties door te geven hoe ze die tijd beleefden.

Al bij al is dit dus een geschiedenis van 'gewone' mensen. Geen oorlogshelden of historische figuren. Politiek speelden ze in het beste geval een rol in hun gemeente of dorp. Zo heeft elke familie haar geschiedenis van gewone mensen, maar die ongetwijfeld ook de moeite waard is om verteld te worden.

2. Onze Stokkelse roots

Onze familieleden in Sterrebeek zullen het me niet kwalijk nemen als ik stel dat mijn roots en die van mijn broer en zus in Stokkel liggen. Onze tak van de familie Miseur is inderdaad afkomstig van Sterrebeek/Nossegem, maar mijn vader Lucien groeide op in een

wijk in Kraainem, die tot de parochie van Stokkel behoort. Mijn moeder werd geboren en bracht haar volledige jeugd door op de Stokkelsesteenweg. Bovendien is mijn grootmoeder Odile, die huwde met opa Louis Miseur uit Nossegem, een dochter van de Stokkelse familie De Keuster.

Stokkel is een wijk van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe en maakt deel uit van de Brusselse agglomeratie. In de eerste helft van de 20ste eeuw was het er nog vrij landelijk. Daarna nam de verstedelijking toe zodat Stokkel nu behoort tot het Brussels stadsgebied. Er is een groot winkelcentrum met daaronder de eindhalte van een metrolijn.

Hippodroom ('De Koers')

Stokkel was tijdens de eerste helft van de 20ste eeuw sterk verbonden met de paardenrenbaan, die ook belangrijk was voor een aantal van mijn familieleden en dan vooral De Keuster, zoals je verder in de boek zal merken. Ook mijn grootvader Frans Van Meerbeek had er een taak in het kader van zijn politieopdracht.

In Stokkel spraken de mensen van 'de koers'. De hippodroom kende haar activiteiten tussen 1906 en 1957. Hij was gelegen in de wijk van Sint-Pieters-Woluwe waar er nu nog een aantal straatnamen naar verwijzen : Grote Prijzenlaan, Jockeylaan, Stoeterijlaan, ... Of de Duizend Meterlaan, die haar naam kreeg van de lengte van de rechte lijn van de piste. Op deze straat lag in 1969 een ritaankomst van de Ronde van Frankrijk, de eerste van Eddy Merckx. De 'kannibaal' is niet afkomstig van Stokkel, maar groeide er niet ver vandaan op, in de wijk Vogelzang aan de andere kant van Sint-Pieters-Woluwe.

In de buurt van de vroegere hippodroom vind je nog steeds oude herenhuizen van rijke paardeneigenaars. Indertijd stonden er ook meerdere stallen en een oefenpiste.

Op de renbaan was er een fraaie grote tribune met twee torens en een dakterras. De activiteiten van de hippodroom stopten in 1957 en werden dan overgenomen door de renbaan van Sterrebeek (opgericht in 1939 en actief tot 2006), toevallig nog een gemeente waarin mijn familie sterk aanwezig is. Terwijl de meeste installaties van de 'koers' van Stokkel vanaf 1958 afgebroken

werden, bleef de grote tribune nog staan tot 1975. Daarna werden op die plaats het Centre Scolaire Eddy Merckx en een sportcentrum aangelegd.

Vliegmeetings

De hippodroom van Stokkel was kort voor de eerste wereldoorlog ook het toneel van enkele vliegmeetings. In 1910 werd er in Brussel een Wereldtentoonstelling georganiseerd. De gemeente Sint-Pieters-Woluwe was kandidaat om er een deel van de activiteiten te laten doorgaan, maar greep er naast. Als compensatie mocht ze wel een vliegveld aanleggen op de site van de paardenrenbaan in Stokkel. In de zomer van 1910 werd daar dan vanaf 23 juli gedurende twee weken een grote vliegmeeting georganiseerd, waarop ook koning Albert, een grote fan van vliegtuigen, aanwezig was. Sinds de eerste vlucht van de gebroeders Wright in 1903 was het vliegwezen in steile opgang, maar nog steeds een curiositeit, zodat heel wat belangstellenden een kijkje kwamen nemen. Een van de meest bekende Belgische piloten uit die periode was de Antwerpenaar Jan Olieslagers (1883-1942). Voordien was hij actief als motorrijder en wielrenner, tijdens de eerste wereldoorlog werd hij een gerenommeerde gevechtspiloot.

Sensatie was er genoeg voor de toeschouwers. De piloten trachtten zo hoog mogelijk te vliegen en haalden acrobatie uit. Dat was aanleiding tot enkele ongevallen. Ook Olieslagers kreeg op 3 augustus pech en stortte neer, maar kroop ongedeerd uit zijn toestel. Tot dan toe waren er geen slachtoffers gevallen, maar even later verloor Luikenaar Nicolas Kinet door een forse windstoot de controle over zijn vliegtuig en stortte een eind verder neer op het grondgebied van de gemeente Wezembeek. Kinet was niet het eerste dodelijke slachtoffer in de Belgische luchtvaart. Drie weken eerder was zijn naamgenoot Daniel Kinet, geen familie van hem, in Gent verongelukt.

Lucienne Cayat de Castella, parachutiste (1892-1914)

Er werden na 1910 nog vliegmeetings gehouden in Stokkel, de laatste was net voor het uitbreken van de eerste wereldoorlog,

van 19 tot 21 juli 1914. Ook nu was piloot Jan Olieslagers een van de grote vedetten. Maar de meeting zorgde voor heel wat ophef in de Belgische kranten door een tragische gebeurtenis op de laatste dag.

Toen ik een tiener was vertelde mijn groot tante Marie De Keuster, zij komt in dit boek nog uitgebreid aan bod, dat ze op een vliegmeeting getuige was van de dodelijke val van een vrouwelijke parachutiste. Haar verhaal bleef me bij, het verraste me dat er toen al parachutes gebruikt werden. Maar die bestonden al voor er sprake was van vliegtuigen. Vanaf eind 19de eeuw werden ze gebruikt om uit luchtballonnen te springen.

Ik vond het vooral opmerkelijk dat het ging het over een vrouwelijke parachutiste, wat voor die tijd niet vanzelfsprekend moet geweest zijn.

Opzoeken over de vliegmeetings in Stokkel leverden al snel de naam op van Lucienne Cayat de Castella.

L'Effroyable Plongeon Mortel

Madame CAYAT de CASTELLA
La première femme du monde
qui s'élança d'un aéroplane à 1.000 mètres de hauteur.

Mevrouw Cayat, haar echte naam was Lucienne Blaise, was afkomstig van het Franse Nevers. Ze had twee maanden voordien, op 17 mei 1914, in Nevers als eerste vrouw een parachutesprong uitgevoerd. In Stokkel deed ze dat op de eerste twee dagen van de meeting telkens opnieuw met succes. Onderaan een vliegtuig met een soort harnas vastgebonden, steeg ze tot, naargelang de info die ik erover terugvond, tussen 500 en 1000 meter hoogte, maakte zich dan los en landde met haar parachute veilig op de grond.

Maar op de laatste dag ging het fout. Het was dinsdag 21 juli, de Belgische nationale feestdag en dus een vrije dag voor de Belgen. De vliegmeeting kende dan ook een grote belangstelling uit het hele land. In de late namiddag rond 18 uur bracht piloot Champel de Franse parachutiste opnieuw hoog in de lucht. Nadat ze zich losgemaakt had ging ze gedurende 25 à 50 meter in vrije val voordat haar parachute zich automatisch opende. Maar in tegenstelling tot de vorige dagen gebeurde dat laatste nu niet. Cayat stortte te pletter op het gras van het middenplein. Ze was op slag dood, haar lichaam zwaar gehavend met meerdere fatale breuken. Ze werd enkele dagen later begraven op het kerkhof van Sint-Pieters-Woluwe.

Dit drama was meteen het einde van de vliegmeetings in Stokkel. Twee weken later, op 4 augustus 1914, viel Duitsland ons land binnen en België zat volop in de eerste wereldoorlog. Na de oorlog bleken de nieuwe types van vliegtuigen te snel geworden, zodat de start- en landingsbaan in Stokkel te kort was om er nog vliegmeetings te organiseren.

Hoofdstuk 2

Families

Een familiegeschiedenis is niet volledig zonder een kort overzicht van de voorouders. Ik beperk me tot de vier families van mijn grootouders. Langs vaderskant zijn dat de families Miseur en De Keuster, aan moederszijde Van Meerbeek en Cammaerts. Bij alle vier situeert hun geschiedenis zich geheel of grotendeels aan de oostkant van Brussel, in de regio Woluwe-Zaventem en meer bepaald de (deel)gemeenten Stokkel, Sterrebeek en Wezembeek-Oppem.

Hoewel de gezinnen van mijn overgrootouders De Keuster en Van Meerbeek allebei in Stokkel woonden, in dezelfde straat op enkele honderden meters van elkaar, ontstond er pas een familieband met het huwelijk van mijn ouders, twee generaties later (1948).

1. De familie Miseur

Over de familie Miseur is door verschillende mensen uitgebreid stamboomonderzoek gedaan. Henri Vannoppen schreef in de periode 1978-79 twee lijvige boeken over de geschiedenissen van Nossegem en Sterrebeek. Daarin komt ook de familie Miseur, als een van de belangrijke families van beide dorpen, telkens uitgebreid aan bod.

Mijn broer Ivo werkte de door Vannoppen opgebouwde stamboom met aanvullingen uit tot een brochure die hij in 1982 uitgaf ter gelegenheid van een familiefeest met nakomelingen van onze overgrootouders.

En tenslotte schreef mijn achterneef Willem Miseur op basis van deze informatie, aangevuld met talrijke eigen opzoekingen in parochie-, gemeente- en andere registers een 'Proeve tot Genealogie van het geslacht Miseur' (laatste versie 2020). Willem

ontwierp ook een officieel wapenschild, dat je terugvindt met uitleg en afbeelding in een apart stukje.

1615

Het resultaat van al dit onderzoek is dat we vanaf de onze tien generaties terug kunnen gaan in rechtstreekse afstamming. Zo komen we uit bij Arnoldus Miseur, geboren circa 1615 in Ossel, een gehucht van Brussegem, nu deelgemeente van Merchtem. Ossel behoorde toen tot de parochie van Wemmel en ligt tussen deze twee gemeenten in, ten noordoosten van Brussel op zowat 20 km van Sterrebeek. Arnoldus huwde met Johanna Moreau. Ze overleden allebei in 1676.

1679 Miseur in Sterrebeek

Een van hun vijf kinderen, Hendrick Miseur (1656-1709), bracht onze familietak naar Sterrebeek. Op welke manier en in welk jaar dat gebeurde, is niet gekend, evenmin als de datum van zijn huwelijk met Catharina Gansemans. De geboorte van hun dochter Barbara in 1679 is het eerste document dat de aanwezigheid van de familie Miseur in Sterrebeek bewijst. Hendrick overleed er in 1709, twee jaar na zijn vrouw Catharina.

Willem Miseur vond ook talrijke documenten terug van de schepensbank van Zaventem, waarin Hendrick voorkomt. Ze gaan over juridische geschillen, aankoop van eigendommen, onregelmatigheden bij belastingen of betwisting van de erfenis door zijn kinderen. Opmerkelijk zijn ook twee aangiften van geleden oorlogsschade. Dat nodigt ons uit om eventjes een beeld te brengen van de tijd waarin onze voorouders toen leefden.

Wat oorlog betreft is de periode van Hendrick en zijn tijdsgenoten vooral gekenmerkt door de zogenaamde negenjarige oorlog (1688-1697) tussen de Franse koning Lodewijk XIV (de Zonnekoning) en een internationale alliantie, de Liga van Augsburg, later uitgebreid tot de 'Grote Alliantie' na toetreding van Engeland en de Nederlanden. Frankrijk viel toen herhaalde malen de Zuidelijke (toen nog Spaanse) Nederlanden binnen. Tussen 1692 tot 1695 kende deze oorlog zijn 'Brusselse fase' met

als hoogtepunt het bombardement (met kanonnen) van de stad Brussel door de troepen van Lodewijk XIV. Er was ook een belangrijke veldslag in Neerwinden (1693). In deze periode was het kamp van Willem III van Oranje een tijdje opgeslagen in de omgeving van de Abdij van Park in Heverlee. Hij beschikte in deze streek over meer dan 75.000 manschappen. Het aantal Fransen zou zelfs nog hoger gelegen hebben. De aanwezigheid van zoveel soldaten had een enorme impact op de plaatselijke bevolking. In de nasleep van vijandelijkheden werden vaak dorpen, boerderijen en abdijen geplunderd of in brand gestoken.

Ook tijdens de Spaanse Successieoorlog (1701-1713) was de Zonnekoning in conflict met een coalitie van Europese landen. Voor Hendrick en zijn tijdgenoten was ook deze oorlog niet veraf in 1705 en 1706 met veldslagen in Zoutleeuw, de omgeving van Landen en in Waals-Brabant.

En zelfs wanneer de legers op een vreedzame manier tewerk gingen, dan nog moesten de boeren soldaten inkwartieren en instaan voor voeding (fourageren). In het kader van de negenjarige oorlog zag ook Sterrebeek blijkbaar legers passeren, waarbij er vee en graan werden opgeëist. In de documenten van de schepenbank van Zaventem uit die tijd vond Willem Miseur enkele verklaringen van schadegevallen terug, te wijten aan het verplicht inkwartieren van soldaten. *“Hendrick Miseur verclaert verlooren te hebben in het fourageren van sijn graenen, houden van soldaten vuer licht hoy stroy als andersints de somme van 240”*.

Het was ook een tijdperk waarin epidemieën en ziekten talrijke slachtoffers maakten. Zo overleed Catharina Gansemans, de vrouw van Hendrick, in 1707 aan de gevolgen van tyfus.

Stamboom

Hieronder een overzicht van de rechtstreekse lijn van de stamboom Miseur, tot en met mijn ouders.

ARNOLDUS MISEUR x JOHANNA MOREAU
(ca 1615 – 1676) (ca 1620 – 1676)

HENDRICK x CATHARINA GANSEMANS
 (1656 – 1709) (ca 1652 – 1707)
 JACOBUS FERNANDUS x ANNA ABELOOS (ABLOYS)
 (1687 – 1747) (1684 – 1747)
 JOANNES x ELISABETH DE GREEF (DEGREVE)
 (1711–1779) (1714 – 1770)
 JAN BAPTISTE x BARBARA DE BECKER
 (1745-1809) (1751- 1799)
 JOANNES AMANDUS x MARIA THERESA d'ELDEREN
 (1778 – 1856) (1777 - 1831)
 JAN BAPTISTE x ELISABETH VAN BUGGENHOUDT
 (1815 – 1889) (1818 - 1889)
 JOHANNES JOSEPHUS x JOSEPHA PHILIPS
 (1855 – 1929) (1858 – 1931)
 FRANS LODEWIJK (Louis) x MARIA ODILIA DE KEUSTER
 (1894 – 1969) (1901 – 1991)
 LUCIAAN JOSEPH CLEMENT x GABRIELLE VAN MEERBEEK
 (1922 – 1999) (1925 – 2018)

Oude grafsteen

Aan de kerk van Sint Pancratius te Sterrebeek ligt een oude grafsteen, die nu gebruikt wordt als drempel aan de ingang van de sacristie. Hij werd daar gelegd bij de opruiming van het kerkhof rond de kerk. Het is niet meer goed leesbaar, maar bovenaan staat duidelijk de naam Miseur, met een jaartal dat begint met 177. Onderaan kan je 'sabeth' en het jaartal 1770 lezen.

Bij raadpleging van onze stamboom komen we tot het besluit dat het gaat om Joannes Miseur en Elisabeth De Greef, respectievelijk overleden in 1779 en 1770, rechtstreekse voorouders van zeven generaties voor ons (zie stamboom hierboven).

Andere takken

In dezelfde periode eind 17de eeuw toen Hendrick in Sterrebeek terecht kwam, zou er ook een aftakking zijn ontstaan naar de regio Hageland (vooral de gemeente Houwaart), waar nu nog steeds heel wat Miseur's terug te vinden zijn. Er wordt verondersteld dat iemand van deze familie vanuit Merchtem of Sterrebeek naar

Houwaart verhuisde, maar hiervan vond men nog geen historische documenten. En vanuit Houwaart ontstond een nieuwe tak in de Verenigde Staten, met name in de staat Illinois. In een apart stuk vertel ik de geschiedenis van 'Mizeur in Amerika'.

Het verband tussen de familie uit Sterrebeek/Nossegem en de takken in Vossem/Leefdaal, Winksele, Mechelen en Stabroek blijkt duidelijk uit het werk van Willem Mizeur. We gaan naast de tak Sterrebeek/Nossegem enkel verder in op de tak Mechelen, die pas tijdens de generatie van mijn grootvader ontstond.

Overgrootouders

We springen in de stamboom vanaf Hendrick (+1709) een stuk vooruit en komen uit bij mijn overgrootouders : Jozef, officieel Joannes Josephus Mizeur (1855-1929) en Josepha Philips (1858-1931) afkomstig van Leefdaal. Ze huwden in 1882. Hun kinderen

en kleinkinderen spraken hen aan als 'père' en 'mère' (vader en moeder). Dat stond blijkbaar chique bij de betere boerenfamilies in die tijd, want we zullen het nog terugzien. Josepha was herbergierster van de Coudertaverne te Nossegem, waarin ze ook

woonden, pal op de gemeentegrens met Sterrebeek. Dit historisch gebouw dat dateerde van 1604, was gelegen op het kruispunt van de Mechelsesteenweg en de Oude Baan. Op de vier hoeken van dit kruispunt stonden gebouwen van enkele honderden jaren oud. Twee ervan waren eigendom van de familie Miseur. Het volledige gehucht werd eind 1969 afgebroken voor de aanleg van de E5 autosnelweg Brussel-Leuven-Luik. Op die plaats ligt nu de uitrit Sterrebeek.

Jozef Miseur was landbouwer en houthandelaar. Tussen 1912 en 1920 vervulde hij ook het ambt van burgemeester van Nossegem. De familie Miseur is nauw verbonden met Sterrebeek, maar aangezien zijn woning zich net over de gemeentegrens in Nossegem bevond, speelde Jozef daar zijn politieke rol. Zijn partij van de katholieke fanfare (de 'Choeur') haalde het bij de verkiezingen in oktober 1911 tegen 'de blaai' (blauwen).

De Coudertaverne, huis van mijn overgrootouders, kort voor de afbraak.

Beide partijen kwamen voort uit katholieke fanfares, maar een van de twee had op een dag de voorkeur gegeven om op te treden tijdens een liberaal feest, in plaats van op de kermis in het dorp. Daarop had de pastoor hen de 'blauwen' (kleur van de liberale partij) genoemd en vanaf dan de 'Choeur' gesteund. De naam 'Choeur' komt van '(kerk)koor'. Er waren slechts twee partijen, zodat de winnaar meteen ook de volstreckte meerderheid had. Hoewel Jozef lijsttrekker was, kregen twee andere kandidaten van zijn partij meer voorkeurstemmen. Jozef Miseur behaalde er 202, tegenover 203 en 207 voor Van Espen en Van Campenhout. Die aantallen liggen vrij laag, maar we moeten er rekening mee houden dat de vrouwen toen nog geen stemrecht hadden, zodat het aantal stemgerechtigden van het dorp Nossegem een stuk lager lag dan het totaal aantal inwoners. Jozef Miseur kreeg dus niet het hoogste aantal stemmen, maar werd toch burgemeester, waarschijnlijk als een soort compromisfiguur.

Maar dat bleek enkele jaren later voor een stuk een vergiftigd geschenk. Jozef moest zijn mandaat immers uitoefenen in de moeilijke periode tijdens de Duitse bezetting van de eerste wereldoorlog. De Duitse soldaten bouwden in de eerste weken van de oorlog in 1914 geen al te beste reputatie op. In heel wat steden en dorpen werden burgers vermoord. Maar het was de taak van de burgemeester om bij de aankomst van de Duitse soldaten in het dorp, met hen te gaan onderhandelen over de openbare orde. Ook tijdens de verdere jaren van de bezetting stelden de Duitsers hun eisen. Cafés moesten sluiten vanaf 21u, bals, concerten en feesten werden verboden. De bezetters eisten van de burgemeester en schepenen dat ze daar, samen met de veldwachter, op toe zouden zien. Desnoods werden ze daarvoor onder druk gezet...

Omwille van de oorlog konden er in 1916 geen verkiezingen voor de gemeenteraad plaatsvinden. Die werden in tijd nog om de vier jaar gehouden, maar het duurde nog tot april 1921 voor er opnieuw gekozen werd. Door een wetwijziging in 1919 hadden vrouwen nu ook stemrecht in de gemeenteraadsverkiezingen. Pas vanaf 1948 zouden ze ook mogen meestemmen in de nationale

parlementsverkiezingen. De partij van Jozef Miseur verloor in 1921 de gemeenteraadsverkiezingen en hij verdween definitief uit het schepencollege. Jozef overleed in 1929, zijn vrouw twee jaar later. De Coudertaverne bleef eigendom van de familie Miseur tot aan de afbraak in 1969.

Het familiegraf Miseur-Philips is nog steeds te vinden op het kerkhof van Nossegem.

Grootouders

Jozef en Josepha hadden 13 kinderen, van wie er vier op heel jonge leeftijd overleden. Mijn grootvader Louis (Frans Lodewijk, 1894-1969) was nummer tien in de rij. Hij huwde met mijn grootmoeder Odile De Keuster (1901-1991) uit Stokkel op 27 februari 1922, vijf maanden voor de geboorte van mijn vader Lucien...

Louis en Odile gingen in Mechelen wonen, waar Willem Lodewijk (Guillaume of voor familie en vrienden 'Jomme'), een oudere broer van Louis, een beenhouwerij begonnen was op de Bruul, een van de belangrijke winkelstraten. Beenhouwerij/slagerij Miseur zou tot in de jaren '80 een in de vleessector in heel Vlaanderen gekende handelszaak zijn met een uitstekende reputatie. Haar geschiedenis loont de moeite om verteld te worden, zodat ik ze later beschrijf in een apart verhaal. Mijn grootouders woonden een tijdje in bij Jomme en leerden er de stel. Kort daarna begonnen ze een eigen beenhouwerij in de Frederik de Merodestraat 98, waar ze ook gingen wonen. Lucien werd er geboren op 3 augustus 1922.

Terwijl Louis het vlees verwerkte, bediende Odile de klanten in de winkel van de beenhouwerij. Na Lucien kwamen er al snel nog twee kinderen, Hilda (1923) en Maria (1924). Maar Odile kreeg problemen met haar gezondheid, een soort allergie bij contact met vlees, waardoor ze er op aanraden van de dokter beter mee stopte. Ook het drukke gezinsleven met drie kleine kinderen maakte het er haar niet gemakkelijker op. Bij het verhaal over de jeugd van Lucien gaan we hier verder op in.

Terug naar Sterrebeek

Louis en Odile verlieten Mechelen dan maar weer en kochten in Sterrebeek, op de Oude Baan 37, een stuk grond van zijn ouders. In 1926 lieten ze er een huis met stallen bouwen en gingen aan de slag in de landbouwsector.

Op hun domein zetten ze verschillende serres. Daarin werden vooral druiven gekweekt, want de druivenstreek beperkte zich niet tot de 'glazen dorpen' Hoeilaart en Overijse. Die ging tot de ooststrand van Brussel, het huidige Groot-Zaventem en Kortenberg. Verder kweekten mijn grootouders ook tomaten, aardappelen en andere groenten. En Sterrebeek behoorde tot de witloofstreek, dus dat was eveneens een belangrijke activiteit.

Er was ook een stal naast het huis, voor het paard. Dat werd gebruikt voor het bewerken van het veld, maar ook voor transport

van goederen en producten. Van vrachtwagens of auto's was er, zeker voor de tweede wereldoorlog, nog nauwelijks sprake. De druiven werden opgehaald door opkopers, maar voor de verkoop van de andere landbouwproducten moesten de boeren zelf zorgen.

Volgens de gewoonte van die tijd en van de vele generaties Miseur voordien, werd er ook aan een groot gezin gewerkt. In totaal hadden mijn grootouders 12 kinderen, van wie er twee jongetjes al na enkele maanden overleden. De kinderen werden al vrij jong ingeschakeld om mee te

werken in het landbouwbedrijf. Maar Sterrebeek en omgeving veranderden vanaf de jaren '60. De landbouw verdween en de kinderen van mijn grootouders kwamen allen in andere sectoren

terecht, vooral de bank- en verzekeringswereld bleek populair. Enkel dochter Elvire bleef nog wat op de oude lijn. Zij baatte met haar man Frans Van de Vijver een bloemenzaak uit.

Het huis op de Oude Baan 37 werd later verdeeld in twee aparte woningen. Aanvankelijk werd het tweede deel gebruikt door een aantal van mijn ooms en tantes die er na hun huwelijk enkele jaren opeenvolgend gingen wonen totdat ze zelf gebouwd hadden. Er was toen nog een deur in de gemeenschappelijke muur. Gezien onze uitgebreide familie, met al snel heel wat kleinkinderen, werd tijdens familiefeesten deze deur opengezet, zodat de beide woonkamers konden gebruikt worden.

Familiefeesten

Niet weg te denken bij de familie Miseur-De Keuster waren inderdaad de talrijke familiefeesten. Telkens er gelegenheid was, zoals met nieuwjaar, Allerheiligen, huwelijken, eerste en plechtige communies of zelfs de kermis in het dorp, kwamen we allemaal bijeen. Meestal in het huis op de Oude Baan, later toen er steeds meer klein- en achterkleinkinderen bijkwamen, ook vaak in de parochiezaal op het dorpsplein van Sterrebeek.

's Gravenwezel, 2 februari 1965

Een belangrijke en niet alledaagse gebeurtenis in onze familie was de intrede in het klooster van Fernande Miseur, de voorlaatste in de rij van alle kinderen van mijn grootouders. Dat was op 2 februari 1965, bij de zusters van het Heilig Hart van Maria te 's Gravenwezel. Om dit te vieren waren er eerst twee feesten in

Sterrebeek, eentje voor de kinderen en eentje voor volwassenen. En op de dag zelf trok de hele familie samen met in een gehuurde autocar richting 's Gravenwezel. Fernande nam als kloosternaam zuster Katelijne aan. Ze werkte er voor de rest van haar actieve loopbaan in de bijhorende technische en beroepsschool voor meisjes. In 2015 vierde ze met de familie en medezusters haar 50-jarig kloosterjubileum. Op de foto hierbij staat Fernande tussen haar ouders, omringd door haar zussen en broers, op de dag van haar intrede in het klooster.

Peter en bonne

Grootvader Louis was dooppeter van het oudste kleinkind, mijn broer Ivo. Zo werd hij al snel 'peter' genoemd en ook de andere kleinkinderen namen dat over. Grootmoeder Odile kreeg als naam 'bonne' (afkorting van het Franse bobonne). En die namen gebruiken we in de familie nu nog steeds als we over hen spreken. De Oude Baan in Sterrebeek is nu een drukbereden weg van en naar het nabijgelegen bedrijventerrein. In mijn kinderjaren was het een smal baantje waar af en toe een auto voorbijkwam. Sterrebeek was tot in de jaren '60 nog een echt Vlaams boerendorp waar mensen elkaar gingen helpen als het witloof geoogst was. Ik zie nog ergens in een keuken een heleboel vrouwen uit de buurt allemaal samen witloof kuisen. Waren ze bij de ene klaar, dan trok de hele groep de dag nadien naar de volgende boerderij...

Sterrebeek is nu een residentiële deelgemeente van Zaventem met een internationale bevolking, bedrijventerrein, doorkruist door een autosnelweg met een dagelijkse stroom van voertuigen.

Den balk

Het verhaal van 'den Balk' is tijdens familiefeesten en andere gelegenheden vaak aangehaald en te mooi om hier niet te vermelden.

Het gebeurde allemaal op 1 november 1969 op de Oude Baan, tijdens de jaarlijkse allerheiligenbijeenkomst van de familie, waarbij telkens bergen pannenkoeken werden binnengewerkt. 'Peter' Louis Miseur was enkele weken voordien overleden. De

Coudertaverne en de andere historische gebouwen op het kruispunt met de Mechelsesteenweg waren net afgebroken. Het puin was nog niet opgeruimd. Nonkel Jef van tante Romaine Miseur was er al enkele keren een kijkje gaan nemen en had vastgesteld dat er tussen al dit afval ook enkele prachtige, meer dan 360 jaar oude eiken balken lagen. "Daar wil ik er wel eentje van hebben om boven mijn open haard in te metsen" vertelde hij luidop tussen twee pannenkoeken door. "Anders is dat toch maar om weg te gooien en er zijn nog mensen daar al dingen gaan halen die ze kunnen gebruiken. Maar ik kan hem niet alleen dragen, ik heb iemand nodig om mee te gaan." Uiteindelijk bleek nonkel Robert (van tante Christiane Miseur) bereid om mee te gaan. Het was al donker buiten, dus niemand zou het merken als ze er iets gingen pikken. En dus vertrokken Jef en Robert. De jongste generatie neefjes en nichtjes keek hen vanop de drempel voor het huis van onze grootouders na hoe ze naar het einde van de Oude Baan stapten.

Maar intussen hadden enkele andere nonkels een listig plan gesmeed om Jef en Robert te verrassen. Nonkel Louis had in zijn auto een flikkerlamp liggen, die hij gebruikte bij eventuele autopech. Lucien had een Citroën Dyane met een dak dat kon opengerold worden. Zo kon Louis naast hem met de hand de flikkerlamp bovenop het dak vasthouden. Achterin namen nog twee nonkels plaats en zo reden ze richting het kruispunt.

Jef en Robert hadden intussen hun keuze gemaakt en liepen met de balk terug, tot ze plots een auto met flikkerlicht zagen komen aanrijden. Die stopte naast hen en ze merkten hoe vier mannen, die ze in het donker niet herkenden, hen streng aankeken. "De politie !" schreeuwde Jef het uit, ze lieten de balk vallen en stormden weg om zich in veiligheid te brengen.

De Oude Baan was toen zo smal dat draaien er niet overall mogelijk was, dus reed Lucien door tot aan het kruispunt. De vier nonkels in de auto zagen er langs alle richtingen nog mensen wegvlugten die de auto met flikkerlamp hadden zien aankomen. Lucien draaide terug en ze kwamen onderweg opnieuw Jef en Robert tegen. Die hadden intussen begrepen hoe het in mekaar zat en de balk weer opgeraapt. Onder begeleiding van de auto naast

hen werden ze onthaald door de neefjes en nichtjes, die de hele gebeurtenis van in de verte onder de schaarse straatverlichting hadden kunnen volgen.

Nonkel Jef voelde nog een hele tijd zijn hart sneller kloppen van de emotie, maar hij was toch de held van de avond. Telkens opnieuw bracht hij verslag uit van zijn wedervaren. “Toen de *police* naast ons gestopt was, vluchtte ik meteen naar de overkant van de straat naar een boerderij toe. Gelukkig was daar de poort gesloten, want anders was ik het hele erf doorgelopen en daarna de velden in gevlucht, en dan was ik nu nog misschien niet terug. Zo kwam ik terug tot mijn positieven en herkende de auto. ‘Het is Lucien’ riep ik naar Robert. En we begrepen ook wie de andere mannen in de wagen waren. Lach maar allemaal, maar ik heb wel een historische eiken balk voor in mijn huis !”

De naam Miseur en zijn vele schrijfwijzen

Over de betekenis van de naam Miseur is de meest genoemde theorie deze afkomstig vanuit Frankrijk, en vooral de regio Bretagne. Daar was een ‘miseur’ in de middeleeuwen en het Ancien Régime een ambtenaar die de gemeenterekeningen beheerde, zeg maar een soort van belastingontvanger. Die functie, en de bijhorende naam, kan dan best naar onze streken zijn overgewaaid.

Uiteraard varieert ook de schrijfwijze. Willem Miseur vond in de documenten die hij raadpleegde liefst 19 verschillende varianten in gemeente- of parochieregisters en ledenlijsten van oude verenigingen. Het gaat van Miseur over Meseur, Maseur, Misseur, Misuer,... tot Masseur of Musieur. Eenzelfde persoon krijgt in verschillende documenten vaak meerdere anders geschreven namen.

De meest recente wijziging dateert van 1871 met het ontstaan van de familienaam Miseur in Amerika.